

För tjugo år sedan genomgick han en bypass-operation och skrev en bok om upplevelsen. Nu är Stig Lodén forskningspartner i en studie av hur kognitiv beteendeterapi skulle kunna motverka depression hos hjärtsviktspatienter.

Text och foto: **Magnus Östnäs**

Forskarens högra hand

”Jo, därom kan jag ge besked, om herrn så vill, ty jag var med.”

Stig Lodén låter ett citat ur Johan Ludvig Runebergs ”Fänriks Ståls sägner” inleda ”Hjärta med smärta”, en bok om livet före, under och efter en kranskärloperation. Och inget citat kan väl vara mer passande för författaren, skribenten och byggnadsingenjören som drabbades av kranskärlo-sjukdom bara 46 år gammal, och som genomgick en bypass-operation elva år senare.

– Mycket talar för att jag sluppit både kärlekskrampen och det som följde sedan, om jag hade gjort en del

förändringar i min livsstil tidigare, säger Stig Lodén.

Hjärthändelserna, kärlekskrampen och bypass-operationen blev starten på en informationsresa som resulterat i ett flertal böcker.

I DAG HAR HAN med sig erfarenheterna från sin sjukdom in i rollen som nybliven forskningspartner.

– Med min erfarenhet av hjärtsjukdom har jag som forskningspartner en fördel när det gäller att sätta mig in i hur det är att leva med en kronisk sjukdom, säger Stig Lodén.

Stig deltar som forskningspartner i en studie där personer med hjärtsvikt får

kognitiv beteendeterapi, KBT, förmedlat via internet. På kardiologiska kliniken vid Linköpings universitet har en forskargrupp utvecklat ett internetbaserat självhjälpsprogram. Syftet är att undersöka om terapin kan minska och eller lindra depressiva symptom. Uppdraget är viktigt: Upp till hälften av alla med hjärtsvikt lider av depression.

ATT NEDSTÄMDHET och psykiska besvär är något som ofta tillhör livet med en kronisk sjukdom är ett faktum som Stig Lodén också talar om. I boken ”Hjärta med smärta” beskriver

”**Det är till viss del ett möte med en helt ny värld och det är bra att vara medveten om det från början.**

han till exempel de första dagarna efter den lyckosamma operationen som ”berg- och dalbana mellan lycka och sorg.”

Som forskningspartner kan uppdragen se olika ut.

Vid vissa projekt är forskningspartnern med från start. Vid andra, som i Stigs fall, kommer man in lite senare i processen.

– I den här studien har mitt bidrag främst legat på det språkliga planet, att försöka påverka de enkäter som ligger till grund för interventionsprogrammet, säger Stig Lodén.

DEN SAMLADE erfarenheten visar att ett samarbete mellan forskare och forskningspartner ofta är väldigt positiv. Men man ska heller inte, menar Stig, sticka under stol med att det kan föreligga svårigheter.

– Det är ju till viss del ett möte med en helt ny värld och det är bra att vara medveten om det från början. Här har de utbildningar som jag gått för att bli forskningspartner varit mycket bra och genomtänkta, i allt

från forskningsmetodik till etiska frågeställningar, säger Stig Lodén.

GRUNDKURSEN för att bli forskningspartner är tre dagar. Efter grundutbildningen har man återkom-

mande uppföljningsdagar. Förutom erfarenheten av att leva med kronisk sjukdom och att ha ett intresse för forskning, är kommunikativ förmåga något som värdesätts hos den som ska bli forskningspartner. ■



– Med min erfarenhet av hjärtsjukdom har jag en fördel när det gäller att sätta mig in i hur det är att leva med kronisk sjukdom, säger Stig Lodén.

FORSKNINGSPARTNER

Internationell erfarenhet visar att ett aktivt samarbete mellan patientföreningar och den medicinska forskningen gynnar både forskarna och berörda patienter.

Efter utbildning erbjuds forskningspartnern att delta i ett forskningsprojekt med syfte att bidra med brukarsynpunkter. Det kan vara synpunkter på information som går ut till patienter som deltar i studien och på enkätformulär. Andra uppgifter är att vara en länk till de som finansierat forskningen samt vara en resurs när forskningsresultatet ska spridas.

Mer information finns på: www.forskningspartner.se

